

Den Haag, 1 oktober 2021

College van Burgemeester en Wethouders
t.a.v. Wethouder A. Mulder
c.c. Wethouders mevr. K. Parbhudayal, R. van Asten en H. Bredemeyer
Postbus 12600
2500 DJ Den Haag

Geachte wethouder Mulder,

De invulling van het Centrale Innovatie District (waarom altijd alleen in het Engels?) kent veel uitdagingen. Eén daarvan is de verbinding met het hart van de stad. De gemeente spreekt in haar visie van 'lange lijnen' die het CID met het oude centrum en de overige stadsdelen verbinden, maar die zijn nu zuiver stedenbouwkundig. De Vrienden van Den Haag stellen voor om de lange lijnen ook op een andere manier vorm te geven, namelijk als een multifunctioneel loop- en fietslint door het CID en de aangrenzende stadsdelen. Deze suggestie sluit aan bij de voorstellen van Det Regts en Ayse Yilmaz (VVD) voor de 'laan' Spui-Kneuterdijk en het Oude Centrum. Door deze laan te verbinden met een groen-blauw lint voor bewegen, historie en architectuur kan Den Haag zich nationaal en internationaal van andere steden onderscheiden en de 'i' van Innovatie een extra impuls geven. Hiermee wordt het mogelijk om zeven belangrijke stedelijke functies met elkaar te verenigen:

1. Verbinding van de historische gebouwen en plekken in het CID en de stad.

Het CID heeft nog een beperkt aantal plekken met Haags erfgoed. In de huidige plannen verdwijnen die als weggedrukte eenlingen tussen de moderne bebouwing. Door ze te verbinden d.m.v. een loop- en fietslint dat aansluit op de historische binnenstad wordt het verleden zichtbaarder en dat nodigt uit tot individuele en georganiseerde verkenning als onderdeel van het nagestreefde kwaliteitstoerisme.

2. Aantrekkelijke loop- en fietsroute voor allen, die (meer) willen sporten en bewegen.

Meer bewegen is goed voor jong, oud en iedereen daartussen. Veel jongeren en ouderen die in de appartementen van het CID wonen hebben behoefte aan voldoende lange en visueel aantrekkelijke wandel, hardloop en fietsroutes. Als die routes zich uitstrekken langs veel groen, water en historische plaatsen biedt dat een extra prikkel om in het CID te gaan wonen.

3. Een aaneengesloten groen/blauwe route voor natuur en klimaat.

Bij grootstedelijke verdichting zijn voldoende grondgebonden groen en water essentieel om de gevolgen van de klimaatverandering (droogte, regenpieken, hittestress) op te vangen en de ecosystemen te beschermen. In combinatie met meer bewegen (punt 2) zorgen zij bovendien voor een betere fysieke en psychische gezondheid. Ook zijn er grote voordelen voor de leefbaarheid van het gebied en de kwaliteit van de openbare ruimte.

4. Een unieke kans voor een stadsbreed net van beweegroutes langs water en groen.

Voor de natuur en het klimaat is het belangrijk dat de groen-blauwe zones in Den Haag op elkaar aansluiten en voor een doorlopend ecosysteem zorgen. Door nu in de planfase deze zone(s) in het CID uit te zetten en te verbinden met de rest van de stad worden kansen benut, die zich in een later stadium niet meer zullen voordoen.

5. Een nieuwe cultuurroute die architectonische hoogtepunten verbindt.

Door het opstellen en hanteren van het beeldkwaliteitsplan kunnen er ook meer architectonische parels in het CID komen. Met het vastleggen van een groen/blauw/erfgoed- lint door het CID, dat aansluiting biedt aan zo veel mogelijk iconen in de andere stadsdelen wordt het voor ontwikkelaars en architecten ook aantrekkelijker om bijzondere gebouwen aan het 'lint' te positioneren.

6. Impuls voor het kwaliteitstoerisme met bezoekers van binnen en buiten het CID.

Eén van de doelstellingen voor de Haagse economie is het aantrekken van meer kwaliteitstoerisme. Hieronder vallen ook de - reeds aanzienlijke aantallen - bezoekers met interesse voor de historische en culturele aspecten van de stad. Met een goede marketing kan het lint zorgen voor kwalitatief hoogwaardig toerisme in een deel van de stad, dat nu nauwelijks bezoekers trekt. Daarmee kan de toeristische druk op de stad beter worden verdeeld. Ook voor de Hagenaars met interesse in hun geschiedenis, vormgeving en bewegen kan het lint een nieuwe attractie vormen.

7. Den Haag op een moderne manier op de grootstedelijke kaart gezet.

Nationaal en internationaal worstelen alle grote steden met de vraag hoe verdichting, vergroening, verblauwing en een aantrekkelijk woon- een leefklimaat gecombineerd kunnen worden. New York en Parijs creëerden groene routes langs oude spoorlijnen. Rotterdam heeft een bescheidener groene luchtbrug. De combinatie van de 'groene laan' en het "groen-blauwe lint" kan een Haags voorbeeld van moderne groene stadsontwikkeling zijn, waarmee de stad zich op eigen wijze van andere grote steden zal onderscheiden. Dit kan echter alleen als de gemeentelijke diensten de handen ineenslaan en in de CID-kaart met spoed een multifunctioneel lint intekenen, dat getuigt van originaliteit en visie.

Wij verzoeken daarom de gemeente om opdracht te geven voor het in kaart brengen van een mogelijke route (of routes), die de genoemde functies zoveel mogelijk kan (kunnen) verwezenlijken en die aansluit(en) op de centrale Haagse laan, zoals die is voorgesteld door Det Regts. Dit verzoek wordt ook gesteund door de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage en omstreken (AVN). Een kopie van deze brief is ter informatie per mail verstuurd aan Det Regts en Ayse Yilmaz.

Met vriendelijke groet,

Henk Bakker, voorzitter VVDH

Christine Sijbesma
Werkgroep Stadsbeeld en Stadsgroen
stadsbeeldenstadsgroen@vriendenvandenhaag.nl